

Statenmededeling

Onderwerp

Bruikleen bijzondere kunstcollectie door Het Noordbrabants Museum

Datum

9 november 2021

Documentnummer

GS: 4972919

PS: 4980331

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

De mogelijkheid om een unieke kunstcollectie in doorlopende bruikleen te nemen door het Noordbrabants Museum

Aanleiding

De provincie is gebouweigenaar van Het Noordbrabants Museum onderdeel van het museumkwartier in 's-Hertogenbosch. Voor het uitvoeren van museale activiteiten stellen de provincie en gemeente 's-Hertogenbosch jaarlijks een structurele exploitatiesubsidie beschikbaar aan stichting Het Noordbrabants Museum (HNBM). Tevens ontvangt HNBM een tijdelijke Rijksbijdrage (voor vier jaar) voor een educatieproject gericht op VMBO-leerlingen in samenwerking met 4 andere Brabantse musea waaronder het Designmuseum.

HNBM heeft de mogelijkheid op termijn een bijzondere en waardevolle kunstcollectie van (inter)nationaal belang in doorlopende bruikleen te krijgen van Stichting JK Art Foundation. Voor het accepteren van deze collectie is op termijn uitbreiding van de ruimte en een verhoging van de exploitatiesubsidie van het museum noodzakelijk.

Bevoegdheid

Provinciale Staten stellen kaders vast en controleren binnen de kaders. Gedeputeerde Staten dragen zorg voor adequate informatie over de uitvoering van beleid en doen voorstellen voor voortzetting, wijziging of beëindiging van het betreffende beleid. Gedeputeerde Staten zijn bevoegd voor het besluiten over de begrotingssubsidie en het beschikbaar stellen van een investeringskrediet op basis van bestaande middelen binnen het programma.

Kernboodschap

Datum

9 november 2021

Documentnummer

GS : 4972919

PS : 4980331

1. HNBM heeft een uitgelezen kans om uit te groeien tot een van de topmusea in Nederland.

HNBM heeft de mogelijkheid haar collectie uit te breiden. HNBM heeft de provincie Noord-Brabant als hoofdsubsidient hierover in februari jongstleden per brief geïnformeerd. De gemeente 's-Hertogenbosch heeft hiervan een afschrift ontvangen. HNBM en de huidige eigenaar van de collectie zijn al enige tijd in gesprek over een langdurige bruikleen. In de brief van februari 2021 heeft HNBM de provincie verzocht in overleg met de gemeente de mogelijkheden te onderzoeken voor uitbreiding van huisvesting op termijn. HNBM heeft hierbij nadrukkelijk de voorkeur uitgesproken voor het aangrenzende Design Museum Den Bosch en verzoekt daarvoor ook op termijn de exploitatiesubsidie te verhogen.

De kwaliteit van de collectie wordt onderschreven door Wim Pijbes oud-directeur van het Rijksmuseum, die de collectie heeft bestudeerd en getypeerd als een prachtige collectie die zijn gelijke in Nederland niet kent. De totale collectie telt circa 550 werken vanaf 1500 tot nu van onder andere Rubens, Appel, Armando, Mondriaan, Picasso en Dali. Met deze aanvulling op de collectie behoudt HNBM weliswaar het profiel en een bijpassende doelgroep van een combinatie van een historisch museum en een kunstmuseum, maar het kunstprofiel wordt relatief zwaarder. Verwerving van deze kunstcollectie leidt tot een verwachte stijging van minimaal 35.000 bezoekers per jaar.

Verwerving van deze collectie biedt HNBM een uitgelezen kans om verder uit te groeien tot een van de topmusea in Nederland voor wat betreft de culturele waarde en omvang en draagt bij aan de versterking van de toeristische sector in Noord-Brabant. Deze ontwikkeling past bij onze ambitie "Brabant sterker door vrije tijd, cultuur, erfgoed en sport" uit de startnotitie voor het beleidskader Levendig Brabant, waarmee we willen bereiken dat er voor iedereen in Brabant iets te doen en te beleven is.

Wij verwachten dat verwerving van de collectie een spin-off heeft voor Brabant en het bereik van andere Brabantse musea vergroot. De verwerving draagt bij aan een versterking van de regionale economie en het regionale vestigingsklimaat. Daarnaast leidt de verwerving ook tot een aanzienlijke verbetering van de bruikleenpositie van HNBM. Ervaring leert namelijk dat het uitleenen van belangrijke kunstwerken leidt tot even belangrijke, zo niet nóg belangrijkere tegenbruiklenen.

Datum

9 november 2021

Documentnummer

GS : 4972919

PS : 4980331

2. Huisvesting van de collectie heeft ruimtelijke consequenties.

De huidige eigenaar heeft als eis bij de aanvaarding van de verwerving o.a. gesteld dat HNBM zorgt voor doorlopende presentatie van een deel van de collectie. Tevens dient HNBM te zorgen voor opslag van de niet-getoonde werken in het museumdepot. HNBM denkt voor beide aan de ruimte van het Design Museum. Het Design Museum is een gemeentelijk museum en is de verantwoordelijkheid van de gemeente 's-Hertogenbosch.

Inmiddels heeft een kennismaking plaatsgevonden met de eigenaar en de gedeputeerde en de wethouder. Provincie en gemeente hebben ook, zowel ambtelijk als bestuurlijk, diverse malen overleg gevoerd over het verzoek van HNBM. Hierin is ook gesproken over de ontwikkelingen en ambities van het Design Museum. De ambitie van het museum is om in de nieuwe kunstenplanperiode een landelijke museale speler te zijn, met structurele landelijke financiering.

3. We intensiveren de gesprekken met de gemeente, HNBM en Design Museum om te komen tot een intentieovereenkomst.

Gedeputeerde Staten gaan samen met de gemeente, HNBM en het Design Museum de mogelijkheden verkennen om deze collectie in bruikleen te verwerven. We onderschrijven de kans die verwerving van de collectie aan HNBM biedt en we staan positief tegenover de inhoudelijke ontwikkeling van het Design Museum. Beide ontwikkelingen passen bij ons beleid. Het betekent tegelijkertijd dat we als provincie de komende tijd een puzzel moeten leggen, waarbij we eigenstandige afwegingen zullen maken.

In de komende weken intensiveren we de gesprekken met zowel de gemeente, HNBM en het Design Museum. We schenken hierbij specifiek aandacht aan de huisvesting van de collectie.

De ontwikkelingen binnen HNBM mogen niet te koste gaan van de verwezenlijking van de ambities van het Design Museum. Daarnaast onderschrijven wij het belang voor het vinden van alternatieve en geschikte huisvesting voor het Design Museum Den Bosch. Vervolgens zullen we ook ingaan op de verhoging van de exploitatiesubsidie van HNBM. We zijn van zins om gezamenlijk te komen tot een intentieovereenkomst. Wij zullen u daarover informeren middels een statenmededeling rond de jaarwisseling.

Consequenties

1. Huisvesting en beheer van de collectie vragen op termijn structureel een extra exploitatiebudget

Provincie, gemeente en HNBM verkennen samen de mogelijkheden voor dekking van deze jaarlijkse extra exploitatielasten op de korte en lange termijn. Het is niet realistisch om te verwachten dat de dekking hiervan geheel binnen de bestaande begroting van HNBM kan. De verwachting is dat dekking van deze extra lasten om een extra structurele bijdrage vraagt van provincie en gemeente. Dit ondanks dat de collectie het museum extra inkomsten zal opleveren en extra inkomstenwerving vanuit private partijen (sponsoring) en bezoekers wordt verkend. De extra structurele bijdrage die aan provincie en gemeente zal worden gevraagd, wordt op dit moment geschat op ruim € 700.000. We streven naar een lager bedrag en dat is inmiddels ook afgestemd met HNBM. De dekking van de extra exploitatiekosten zullen wij vinden binnen het totale begrotingsprogramma Vrije tijd, Cultuur, Sport en Erfgoed. De omvang van de benodigde middelen wordt de komende tijd inzichtelijk gemaakt als onderdeel van de intentieovereenkomst. Voor eventuele eenmalige investeringen om de nieuwe collectie te kunnen huisvesten wenden wij bestuursakkoordmiddelen (2020 & 2021) voor Vrije tijd, Cultuur, Sport en Erfgoed aan.

Datum

9 november 2021

Documentnummer

GS : 4972919

PS : 4980331

Europese en internationale zaken

N.v.t.

Communicatie

In overleg met communicatieadviseurs van zowel provincie, gemeente, als beide musea, zullen we ervoor zorgen dat de verwerving van de collectie en de ontwikkeling van beide musea landelijk media-aandacht krijgt.

Vervolg

GS nemen rond de jaarwisseling een principebesluit besluit over de intentieovereenkomst met de betrokken partijen te weten, provincie gemeente, en de twee musea.

Bijlagen

Notitie HNBM "een kans uit duizenden"

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

Datum

9 november 2021

Documentnummer

GS : 4972919

PS : 4980331

mr. I.R. Adema

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Programmamanager: de heer A. Doedens, (06) 55 68 65 01,
adoedens@brabant.nl.

Opdrachtnemer: de heer S.N.A.M. Tibosch, (06) 52 79 43 42,
stibosch@brabant.nl.